

Hämeen Kylät

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Hämeen Kylät on maakunnallinen kylien ja asukastoiminnan asiantuntija, edunvalvoja sekä yhteistyöelin Kanta-Hämeessä. Kunnat ja muut yhteistyötahot näkevät kylät ja kylätoiminnan entistä tärkeämpänä kumppanina lisääntyneen maallemuutto kiinnostuksen ja lähimatkailun myötä. Hämeen Kylien tavoitteena ovat elävät ja viihtyisät paikallisyhteisöt, jossa on hyvä asua ja työskennellä, lähellä luontoa, kauniissa kylissämme.

Vuonna 2021 on toiminta ollut pääosin verkossa koronan takia. Verkkotapaamiset ja digityökalut ovat tulleet osaksi arkea. Hämeen Kylät kannustaa ja tukee paikallisyhteisöjä etäosallistumisessa, sillä se tulee jatkossakin olemaan yksi osa toimintaamme, mahdollistaen yhteydenpidon etäisyyksistä huolimatta.

1. KYLÄTYÖ

Hämeen Vuoden Kylä – kilpailu järjestettiin 22. kerran. Yleisöehdotuksia kerättiin Facebook-kilpailulla sekä nettisivujen kautta lomakkeella. Työryhmän esivalitsemalta kylien parhaimmistolta pyydettiin itseltään lisäperusteluja. **Hämeen Vuoden 2021 Kyläksi valittiin Pilpalan kylät Lopelta.** Hämeen Kylät ry julkisti valinnan Pilpalan kyläjuhlassa 7.7. Liitontalon pihalla lämpöisissä tunnelmissa. Hämeen liiton onnittelut toi kansanedustaja Timo Heinonen ja Lopen kunnan puolesta onnitteli tekninen johtaja Tapio Jokela. Paikalla oli Hämeen alue-TV:n kuvaaja ja toimittaja tekemässä ohjelmaa, ja Pilpalan kylät sai hienosti palstatilaa lehdistössä.

Hämeen Vuoden Kylä 2021

Pilpalan kylät *Pilpalan kylät ry -kyläyhdistys kokoaa yhteen Hunsalan, Tevännön ja*

Pilpalan kylien asukkaat ja runsaan vapaa-ajanasukkaiden joukon. Yhdistys on järjestänyt monipuolista kylätoimintaa keskeytyksettä jo yli 40 vuotta.

Aktiivisessa kyläyhteisössä toimii useita yhdistyksiä sekä lukuisia joukko yrittäjiä erinomaisessa yhteistyössä. Kylillä on monia yhteistiloja eri yhdistysten omistuksessa. Kyläyhdistys ylläpitää kylätalo Liitontaloa, jota on hankerahoituksella kunnostettu käyttäjäystävällisemmäksi. Pilpalan kylissä huomioidaan kylien asukkaat lapsista vanhuksiin. Lapsille ja nuorille järjestetään diskoja ja laskiaisriehoja, ja kylällä toimii myös partioryhmä ja seurakunnan kerhotoiminta. Myös nuorteniltoja on järjestetty tarpeen mukaan.

Hämeen Kylätoiminnan tiennäyttäjä 2021 Anu Puranen Viksbergistä

Hämeen Kylät ry valitsi Hämeen Kylätoiminnan Tiennäyttäjän 2021 – Anu Puranen on innostava ja aktiivinen asukastoimija Forssan Viksbergin kaupunginosasta. Anu käytiin yllättämässä 7.7. Viksbergin asukasyhdistyksen 13-vuotiskakkukahveilla Vikspiritillä.

Puheenjohtaja Sisko Savolainen ja kyläasiamies Elina Leppänen luovuttivat Anu Puraselle Hämeen Kylätoiminnan Tiennäyttäjän 2021 – kunniakirjan heinäkuussa.

Anu on Viksbergin asukasyhdistyksen positiivinen, idearikas ja kannustava puheenjohtaja ja asukastalo Vikspiritin organisaattori ja työnjohtaja. Anu ottaa asioista selvää niin yhteiseksi hyväksi kuin myös auttaessaan ikääntyneitä asukkaita virastoasioiden hoidossa. Anun johdolla Vikspiritti on muodostunut kolmentoista vuoden aikana asukkaiden lämminhenkiseksi kohtauspaikaksi sekä Viksbergin asukasyhdistys välittävän kyläyhteisön lailla toimivaksi vaikuttavaksi kaupunginosaksi.

Avoimet kylät 12.6.2021. Tapahtuman isoina tavoitteina oli digiosaamisen vahvistaminen ja kylien viehättävien, paikallisten kohteiden esille tuominen lähimatkaile- ja maallemuuttobuumien keskellä. Kylät kutsuivat siis ulkoilemaan, vierailemaan ja rakentamaan vaikka oman kodin. Avoimet Kylät -kartan avulla saattoi tutustua kyliin virtuaalisesti kotisohvalta ja lähteä kyläkierrokselle pitkin kesää. Koronan vuoksi toteutus oli siis jälleen pääosin verkossa. Meiltä Kanta-Hämeestä Avoimet Kylät -päivän toteutukseen osallistui ennätysmäärä: 56 kylää ja 82 kohdetta. Kartalla oli neljänlaisia tunnisteita: Retkeilypaikat, verkkosisältö, muut sekä uutena maalle muutto. Valtakunnallisesti päivää koordinoi Suomen Kylät ja Kanta-Hämeessä Hämeen Kylät. Tapahtuma järjestettiin meillä Kanta-Hämeessä jo kahdeksatta kertaa.

Avoimet Kylät 2021
56 kylää
82 kohdetta verkossa

Hämeen Kylät markkinoi Avoimet Kylät Kanta-Hämeessä-kartalle koottua kylälienen tarjontaa Facebook-mainoksilla pitkin kesää. Karttaa on käyty katselemassa www.hameenkylat.fi -sivulta yli 8000 kertaa.

HYVÄ ELÄMÄ KYLISSÄ -kysely

Hämeen Kylät ja Kanta-Hämeen Leader-ryhmät toteuttivat helmikuussa *Hyvä elämä kylissä nyt ja 10-vuoden päästä* -kyselyn. Kyselyyn saatiin 563 vastausta Kanta-Hämeen alueelta. Kysely käynnistyi 16.2. verkkotyöpajassa ja sen tuloksia pohdittiin 15.4. jälleen verkkopajassa. Vastaajat nostivat 3 tärkeimmäksi teemaksi Lähipalveluja uusin keinoin, Maalle asumaan ja Nuoret. [Lue kyselyn yhteenveto](#)

Hämeen Kylät laatii paraikaa Kanta-Hämeen kyläohjelmaa 2020-luvulle ja Leader-ryhmät omia strategioitaan uudelle rahoituskaudelle. Kyselyn anti hyödynnetään näissä valmistelutöissä. Kyselystä saatiin eväitä niin vaikuttamistyöhön kuin tulevaan toimintaan ja kehittämishankkeisiin kylälienen parhaaksi.

Paikallisyhdistyksille vastaukset omaan käyttöön & kyläsuunnitelmia

18 kylästä vastauksia tuli yli 10. Niiden kyläyhdistykset tai vastaavasti toimivat yhdistykset saivat vastaukset oman kylänsä käyttöön. Kaksi kylää jatkoi kyläasiamiehen kanssa tulevaisuuskeskustelua, ja kyläsuunnitelmat valmistuivat Vojakkalaan ja Haminankylälle.

Kylätreffit verkossa

Hämeen Kylät järjesti verkon välityksellä Kylätrefejä eli kylä- ja asukastoimijoiden sekä kylälienen ystävien verkkotapaamisia eri teemoilla. Treffeillä kuultiin alustus tai kiinnostavia kyläesimerkkejä. Aikaa oli kysymyksiin ja kokemusten vaihtoon illan aiheesta. Vuoden aikana järjestettiin 5 kylätreffia.

22.2. Nuorille kesätöitä kylälienen yhdistyksissä

15.3. Kylät & Visit Häme

20.9. Mitä kuuluu kylällemme?

27.10. Nuoret toimivat ja palaavat

18.11. Lähipalveluita uusin keinoin

Kyläturvallisuutta ja välittämistä

Suomen Kylät ry:n Kyläturvallisuus 2025 -hankkeen Kanta-Hämeen pilotti käynnistettiin Haminankylän nuorisoseuran kanssa. Mukana yhteistyössä ovat hyvinvointialueen valmistelu, Kanta-Hämeen pelastuslaitos, Hämeen poliisi, Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisi-päivystys, Hausjärven kunta, Hausjärvi-Loppi-Riihimäki Vapepa ja mahdollisesti vielä muita toimijoita.

Sosiaalisessa mediassa toteutettiin Kylä välittää -kampanja ennen mielenterveysviikolla Janakkalassa järjestettyä 24.11. Vähikkälä välittää – hyväntekeväisyystapahtuma, jossa Hämeen Kylät ry oli Vähikkälän Väljämän yhtenä yhteistyökumppanina.

Kyläsparrausta ja koulutusta

Kyläasiamies antoi tarvittaessa kylien toimijoille ja yhteistyökumppaneille asiantuntija-apua ja sparrausta kylien kehittämiseen ja yhdistystoimintaan. Teams-koulutus saatiin Kanta-Hämeeseen 29.4. jossa oli Suomen Kyliltä kouluttajat. Päijät-Hämeen kylien kanssa oltiin järjestämässä vapaaehtoistyön buustausta kylille: 19.4. rekrytoi, 3.5. motivoi, 10.5. vapaaehtoistyö.fi -työkalu.

**Toiminnassa mukana
76 paikallisyhteisöä**

Maalle asumisen edistämistä

Kylille asumaan -ilta järjestettiin 28.4. Kanta-Hämeestä. Omaa kyläänsä ja sen asumismahdollisuuksia olivat esittelemässä Leppäkoski, Liesjärvi, Läyliäinen ja Ypäjänkylä. Voit katsoa esittelyt maalleasumaan.fi -sivustolta.

Kyläasiamies osallistui alkuvuoden Asuminen maaseudulla -teemaryhmään, joka oli osana Hämeen alueellisen maaseutuohjelman valmistelua.

Avoimet Kylät -päivään saatiin maalle muuttoon 19 kohdetta viidestä kunnasta, joita avustettiin asiassa.

Kyläasiamiehen blogi Hämeenraitissa: [Tiesitkö, että sinäkin asut kylässä](#)

Lokakuussa järjestettiin Uusia asumisratkaisuja kyliin -opintomatka 16.10. Pirkanmaalle Luopioisten, Rautajärven ja Lastusten kyliin yhdessä Hattulan kunnan Leader-hankkeen kanssa. [Matkaraportti](#).

Kylien digituki ja ATK-tukiklinikat

Yhdistyssihteeri Riku Gustafsson toimi kylien digitukena tarpeen mukaan, tarjoten apua Teams-, verkko- ja sähköposti-ongelmissa.

Viittä yhdistystä opastettiin laittamaan oma yhdistys näkyviin meidanhame.fi – Kanta-Hämeen yhdistysportaaliin.

[VisitHäme -sivustolle nostettiin esille kyliä](#) ja kylätaloja

ATK-tukiklinikka ja 112-sovellus INFO-tilaisuuksia järjestettiin syksyllä 5 kylällä (Haminankylä, Lammi, Liesjärvi, Peräjoki, Susikas) yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa. Tilaisuudessa yhdistyssihteeri piti esittelyn 112-Suomi mobiilisovelluksesta, jonka jälkeen sovellus ladattiin kaikille halukkaille. Tilaisuuteen oli mahdollista myös ottaa mukaan omia

**ATK-tukiklinikka kylässä
INFO 112-sovelluksesta.**

**Tervetuloa puhelimen,
läppärin tai muun laitteen
kanssa!**

 Hämeen Kylät

laitteita ja kysyä niiden käyttöön apua tai ongelmanratkaisua. Myös koronapasseja laadattiin.

2. EDUNTEKO JA KUMPPANUUDET

Kyliä toimijoita innostettiin mukaan Kanta-Hämeen järjestöyhteistyöhön. Kanta-Hämeen järjestöneuvottelukunnassa toimii jäsenenä kyläasiamies Elina Leppänen edustaen Kanta-Hämeen kyläverkostoa, kesäkuussa alkoi uusi 2 vuotiskausi. Hän toimii myös järjestöneuvottelukunnan valmistelevalle työvaliokunnassa sekä Maakunnallisten verkostojärjestöjen neuvottelukunnan varaedustajana.

Essi Tuomenoja Lopelta aloitti Suomen Kylät ry:n perustaman nuorisosaaston jäsenenä.

Hämeen Kylät ry otti kantaa Kestävän kasvun Häme 2022 -maakuntaohjelman luonnokseen ja antoi lausunnon Hämeen haja-asutuksen vesihuoltostrategia 2030 luonnoksesta.

Hämeen Kylien verkostossa on kylien lisäksi vahvasti mukana monia yhteistyökumppaneita, kunnista ylimaakunnallisiin yhdistyksiin ja koulutusorganisaatioihin. Yhteistyö Leader-ryhmien sekä useiden hankkeiden kanssa oli säännöllistä, molempia osapuolia tukevaa ja kylätoimintaa kehittävää. Kunnat ovat yhdistyksemme hankkeiden yhteistyökumppaneita osallistuen TriPla II-hankkeeseen myös osarahoittajina.

Lausuntoja ja esityksiä 2

Yhteistyökumppanuuksia 31

3. HANKKEET

JANAKKALAN KUMPPANUUSPÖYTÄ

Hämeen Kylät ry toteutti 1.12.2020-31.12.2021 **Janakkalan kumppanuuspöytä -hankkeen** Leader-Linnaseudun tuella. Hankkeessa hiottiin kumppanuuspöytä yhdeksi osallistumisen työkaluksi Janakkalan kuntaan. Kaksi pilottia valittiin asukkaiden ideoista koskien kysymystä, miten vahvistamme kyliä osana elinvoimaista kuntaa. Kumppanuuspöytäpilotit löysivät ratkaisuja aiheisiin: Kylille lisää asukkaita ja Kylien lasten ja nuorten iltapäivät. Janakkalan kumppanuuspöytä -toimintamalli, pilotit sekä ohjeet kumppanuuspöydän toteuttamiseen löytyvät täältä ja ovat vapaasti käytettävissä.

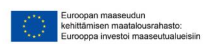
<https://www.janakkala.fi/kumppanuuspoyta>

UUSIA ASUMISRATKAISUJA KYLILLE

Uusia asumisratkaisuja kyliin – (1.6.2021-31.5.2022) hankehakemus Kanta- ja Päijät-Hämeen alueille valmisteltiin keväällä. Selvityshankkeelle saatiin rahoitus Hämeen ELY-keskuksesta maaseutuohjelmasta ja hanke käynnistettiin kesällä.

Uudenlaisten asumisratkaisujen toteuttamiseen kylissä liittyy isoja haasteita. Selvityshankkeessa on kartoitettu kylien kiinnostusta Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa, haastateltu eri alojen asiantuntijoita sekä koottu kumppanuuspöytä löytämään askelmerkkejä, kuinka uusia asumisratkaisuja voitaisiin edistää käytännössä kiinnostuneista valituilla pilottikylillä.

Pilottikylillä toteutettiin kyläillat syksyllä. [Hankkeen sivulta](#) lisätietoa kylistä, kumppanuuspöydästä ja kehittämisideoista.

TRIPLA II -HANKE

TriPla II-hanke on Forssan, Hämeenlinnan ja Riihimäen seutukuntien alueella toimiva välityömarkkinahanke, jota rahoittaa TE-toimisto ja alueen kunnat sekä mukana olevat työnantajat osallistumismaksulla. Hanketta toteuttivat 2019–2021 yhteistyössä LounaPlussa ry (Forssan seutu) Hämeen Kylät ry:n (Hämeenlinnan ja Riihimäen seutu) kanssa. Hankkeesta vastasi 3 työvalmentajaa ja yksi hankesihteeri. Hankkeen keskeinen tehtävä oli auttaa yhdistyksiä ja pieniä yrityksiä palkkaamaan palkkatuella pitkäaikaistyöttömiä sekä edistää työntekijöiden jatkotyöllistymistä, opintojen suorittamista tuetun työllis-

tämisen aikana, opiskelupaikan löytämistä tai muun jatkopolun löytämistä työsuhteen aikana työvalmennuksenkeinoin.

TriPla II hankkeessa vuonna 2021 asiakkaita 115 eli palkkatukityösuhteissa ja työkokeiluissa. Näistä 27 työntekijää kylien yhdistyksissä.

**YHTEENSÄ
115**

**Forssa 35
Jokioinen 15
Tammela 7
Humppila 1
Ypäjä 0**

**Hämeenlinna 24
Hattula 4
Janakkala 5**

**Riihimäki 16
Hausjärvi 3
Loppi 4
Muu 1**

Hämeen Kylien Työvalmentaja Pasi Nuora suoritti vuoden aikana kuntoutuksen tukemisen ja ohjaamisen erikoisammattitutkinnon osaamisalana työvalmennus.

MUU HANKEVALMISTELU JA -YHTEISTYÖ

Häme oli yksi neljästä maakunnasta **SAPE-tutkimuksessa** (Sujuva arki, parempi elämä – maaseudun kestävä kehityksen tila ja tavoitteet Suomessa), Hämeen Kylät avusti hanketta mm. tutkimuskyläiden (Kojjärvi, Virala ja Vähikkälä) valinnassa.

Osallistuttiin hankehakemukseen Liikenteen ja logistiikan kehittämisverkosto hakijoina Hämeen ammattikorkeakoulu, Centria-ammattikorkeakoulu ja LAB ammattikorkeakoulu, TEM:n verkostorahoitusta ei valitettavasti saatu.

Lisäksi yhteistyötä hankevalmisteluissa muutaman muun yhteistyökumppanin kanssa.

4. VIESTINTÄ

Hämeen Kylien verkkosivut hameenkylat.fi ovat olleet käytössä nyt reilun pari vuotta. Sivujen palveluntarjoajana toimii Digiteekki Oy. hameenkylat.fi/kylat/ sivulta löytyvät toiminnalliset kylät ja asuinalueet kootusti yhdeltä kartalta linkeineen kyläien nettisivuille ja Facebook-sivuille/-ryhmiin.

Tiedottamisessa merkittävässä roolissa oli sosiaalinen media. Hämeen Kylien Facebook –sivulla www.facebook.com/hameenkylat oli 1158 seuraajaa vuoden lopussa 2021. Käytössä myös Instagram tili: hameenkylat, jolla seuraajia 521. Alkuvuodesta somessa esiteltiin hallituksen väkeä ja työntekijöitä.

Hämeen Kylät -uutiskirje lähti kerran kuussa noin 630 kylätoimijalle ja kyläien ystävälle. Yhdistyksen oman toiminnan lisäksi siinä välitettiin aktiivisesti tietoa myös yhteistyötoimien tarjoamista mahdollisuuksista ja tapahtumista sekä kylätoimintaa koskettavista ajankohtaisista aiheista.

Paperinen kyläkirje postitettiin kerran kaikille tiedossa oleville kylä- ja asukas-yhdistyksille sekä jäsenille. **Sähköpostitse** tehtiin myös kohdennettua tiedotusta. **Kanta-Hämeen kylärekisteriä** ylläpidettiin ja päivitettiin. Tehtiin myös kolme videota, Avoimet Kylät -päivän sisällöstä sekä Viksbergin ja Pilpalan kylätoimijoista sekä avustettu 2 kylää oman videon tekemisessä.

Alueen media (lehdistö, Yle Häme ja alueTV) tarttui hyvin tiedotteisiin, joilla ajankohtaisia kyläasioita nostettiin esiin.

Medianostoja 58

5. HALLINTO

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin verkossa 15.4.2021 *Hyvää kyläelämää nyt ja tulevaisuudessa* -verkkopajan jälkeen. Syyskokous järjestettiin 18.11.2021 hybridinä Viksbergin Vikspiritiltä Forssasta, ennen sitä Kylätreffit teemalla Lähipalveluja uusin keinoin.

Hämeen Kylät ry:n hallituksen kokouksia pidettiin vuoden 2021 aikana 11. Näistä 10 etäkokouksia ja 1 sähköpostikokous. Hallituksen jäsenet toivat kyläien näkökulmaa mahdollisuuksien mukaan. Puheenjohtajana toimi Sisko Savolainen Lopelta, varapuheenjohtajana Mikko Pietilä Tammelasta ja sihteerinä kyläasiamies Elina Leppänen, joka toimi

myös rahastonhoitajana. Hallituksen jäseniä ja työntekijöitä osallistui Suomen Kyläliiton valtakunnallisille neuvottelupäiville, jotka järjestettiin webinaareina.

Hallitukseen kuuluivat vuonna 2021:

JÄSENET 2021

Sisko Savolainen (Vojakkala/Loppi) pj.
Mikko Pietilä (Teuro/Tammela) vpj.
Pirjo Sandelius (Lammi/Hämeenlinna)
Tiina Koskinen (Etelä-Hattula)
Tarja Forsström (Mallinkainen/Janakkala)
Veikko Rantanen, (Kalvola/Hämeenlinna)
Juha-Matti Heino (Kiipu /Jokioinen)
Sakari Romu (Haminankylä /Hausjärvi)
Minna Mäenpää (Vähikkälä/ Janakkala)

VARAJÄSENET 2021

Sirpa Lundgren (Tuulos/Hämeenlinna)
Pekka Verho (Lautsia/Hämeenlinna)
Arja Sarusto (Etelä-Hattula)
Jaana Niskakoski (Tarinmaa/Janakkala)
Anne Malin (Joentaka/Loppi)
Pirjo Poutanen (Kojjärvi/Forssa)
Eija Laine (Letku/Tammela)
Suvi Pesonen (Vähikkälä /Janakkala)

Yhdistyksen jäsenrekisterin mukaan on yhdistysjäseniä 87 ja henkilöjäseniä 17. Yhdistyksen toimisto sijaitsee Tuuloksessa, Pannujärventie 7.

Henkilöstö

Kyläasiamies Elina Leppänen 1.1.-31.12.2021 ja Uusia asumisratkaisuja kyliin -hankkeet
Työvalmentaja Päivi Äyhönen 1.1.-31.12.2021
Työvalmentaja Pasi Nuora 1.1.-31.12.2021
Kirjanpitäjä, Kirsi Koskue 1.1.-31.12.2021
IT-tuki /Yhdistys sihteeri Riku Gustafsson 1.11.-30.6. ja 16.8.-31.12.2021
Kylätyö, Janakkalan kumppanuuspöytä
TriPla II -hanke
TriPla II -hanke

Talous

Yhdistyksen toimintaa rahoitettiin vuonna 2021 Suomen Kylät ry:n kautta saadulla valtionavulla sekä hankkeilla. Varainhankintaa tehtiin pääasiassa jäsenmaksuilla. Yhdistyksen tilikauden tulos oli 3678,02 €. Toiminnan kulut olivat valtionavun osalta 44 787,91 € ja hankkeiden osalta: TriPla II 125 907,95 €, Uusia asumisratkaisuja hämääläisiin idylleihin 10 742,25 € ja Janakkalan kumppanuuspöytä 10 425,76 €. Kokonaisuudessaan kulut vuonna 2021 olivat 193 599,85 €. Tarkemmat tiedot selviävät tilinpäätöksestä.

Hyvä elämä kylissä 10 teemaa

www.hameenkylat.fi

